

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie**

Warszawa, dnia   października 2010 r.

**Pan
Grzegorz Niedzielski**

**Prezes Zarządu
WSK „PZL Warszawa II” S.A.**

LWA-4101-16-01/2010
P/10/044

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 3 *ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli*¹, zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie przeprowadziła w Wytwórni Sprzętu Komunikacyjnego „PZL Warszawa II” S.A. (zwanej dalej WSK lub „Spółką”), kontrolę wspierania środkami publicznymi restrukturyzacji spółek przemysłowego potencjału obronnego.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 3 września 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Prezesowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, wykorzystanie przez Spółkę (w latach 2003 – 2010) pomocy publicznej uzyskanej na podstawie:

- *ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji*²,
- *ustawy z dnia 7 października 1999 r. o wspieraniu restrukturyzacji przemysłowego potencjału obronnego i modernizacji technicznej Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej*³ (zwanej dalej ustawą o ppo) i *rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 kwietnia 2003 r. w sprawie przyznawania środków na wspieranie*

---

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Dz. U. z 2002 r. Nr 171, poz. 1397 ze zm.

³ Dz. U. z 1999 r., Nr 83, poz. 932 ze zm.

*procesu restrukturyzacji przemysłowego potencjału obronnego*⁴ (zwanego dalej rozporządzeniem z dnia 28 kwietnia 2003 r.),

- *ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o restrukturyzacji niektórych należności publicznoprawnych od przedsiębiorców*⁵.

Zdaniem NIK Spółka, w objętym kontrolą okresie, przy wykorzystaniu instrumentów określonych w ww. przepisach, skutecznie prowadziła działania dostosowawcze określone w kolejnych programach restrukturyzacyjnych, tj.:

- programie restrukturyzacji na lata 2002-2004,
- programie restrukturyzacji na lata 2003-2005, który uzupełniał ww. program i dostosowywał go do wymogów *ustawy z dnia 27 lipca 2002 r. o warunkach dopuszczalności i nadzorowaniu pomocy publicznej dla przedsiębiorców*⁶,
- programie restrukturyzacji na lata 2003-2007 aktualizującym, z uwagi na wpływ czasu oraz zmieniające się uwarunkowania w jakich działała Spółka, ww. program na lata 2003-2007.

1. Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykorzystanie pomocy publicznej udzielonej na podstawie *ustawy o restrukturyzacji niektórych należności publicznoprawnych od przedsiębiorców oraz ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji*, w wyniku której WSK przeprowadziła restrukturyzację i zmniejszyła zobowiązania z lat ubiegłych.

Spółka w 2002 r. złożyła wnioski o umorzenie zobowiązań podlegających restrukturyzacji na mocy przepisów ww. *ustawy o restrukturyzacji niektórych należności publicznoprawnych od przedsiębiorców* w łącznej wysokości 9 376,5 tys. zł, do: Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (ZUS), Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (FUS), Funduszu Pracy (FP), Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (FGŚP), Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON), Burmistrza Gminy Warszawa Centrum, Urzędu Skarbowego i Starosty Powiatu Warszawskiego. Załącznikiem do ww. wniosków był program restrukturyzacji na lata 2002-2004. Zgodnie z założeniami tego programu restrukturyzacja winna objąć zobowiązania wg stanu na 30 września 2002 r. w kwocie 9 376,5 tys. zł, a wykonana została w wys. 8 148,9 tys. zł, tj. 86,9% planowanej kwoty (ZUS - 3.448,2 tys. zł, PFRON – 3.672,6 tys. zł, Urząd Gminy m. st. Warszawy - 1.028,1 tys.). Różnica (1 227,6 tys.) między planowaną kwotą do restrukturyzacji, a faktycznie wykonaną spowodowana została późniejszym, niż zakładano, wydaniem decyzji przez ZUS i PFRON, co zwiększyło kwotę restrukturyzowanych odsetek od zaległości

---

⁴ Dz. U. Nr 89, poz. 830

⁵ Dz. U. Nr 155, poz. 1287 ze zm.

⁶ Dz. U. Nr 141, poz. 1177 ze zm.

(w przypadku ZUS o 839,3 tys. zł, a w przypadku PFRON o 1 280,3 tys. zł) oraz mniejszym umorzeniem lub brakiem umorzenia zaległości przez Urząd Gminy, Urząd Skarbowy i Starostwo Powiatowe w łącznej wysokości 3 347,2 tys. zł.

Zobowiązania Spółki były restrukturyzowane także na podstawie przepisów *ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji*, w wyniku wniosków składanych do Ministerstwa Skarbu Państwa, do których załącznikiem był program restrukturyzacji na lata 2003-2007. Minister w grudniu 2003 r. udzielił Spółce pomocy publicznej w wys. 6 100 tys. zł, z czego 5 200 tys. zł na uregulowanie zobowiązań publiczno-prawnych (wobec ZUS - 4.543,6 tys. zł, PFRON - 425,1 tys. zł, Urzędu Gminy - 222,3 tys. zł, US - 9,0 tys. zł).

W badanym okresie pomoc publiczna, udzielona Spółce w ramach ww. ustaw wyniosła łącznie 14.248,9 tys. zł (z czego 900 tys. zł na inne niż restrukturyzacja finansowa cele).

Jednocześnie w ramach podjętych działań restrukturyzacyjnych WSK na podstawie art. 66 § 1 *ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa*⁷ uzyskała również w grudniu 2005 r. pomoc polegającą na pokryciu przez Skarb Państwa zaległych zobowiązań z tytułu podatku od towarów i usług wraz z zaległymi odsetkami w kwocie 6.051,8 tys. zł, co zmniejszyło zobowiązania krótkoterminowe z tytułu podatków na koniec 2005 r. w porównaniu do roku poprzedniego o 62 %. Spółka również, do rozpoczęcia kontroli NIK, zrealizowała zawartą z ZUS umowę o rozłożeniu na lata 2004 - 2010 spłaty należności z tytułu składek nie objętych restrukturyzacją w kwocie 3.720.534,54 zł. Ze środków własnych (do 31 grudnia 2007 r.) WSK uregulowała zobowiązania w łącznej wys. 13 059 tys. zł.

Spółka na koniec II kwartału 2002 (przed uzyskaniem pomocy) posiadała zobowiązania krótkoterminowe w wys. 21 730 tys. zł. Na koniec II kwartału 2005 r. zobowiązania krótkoterminowe Spółki zmalały o 7 260 tys. zł do kwoty 14 470 tys. zł, tj. o 33,4%. Zobowiązania te wzrosły na koniec 2007 r. do kwoty 19 553,1 tys. zł, a na koniec II kwartału 2010 r. do kwoty 44 036 tys. zł. Tylko przejściowo zatem, bezpośrednio po udzieleniu pomocy na restrukturyzację zobowiązań, nastąpił ich znaczący spadek.

2. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie, mimo nieprawidłowości, ocenia wykorzystanie dotacji przyznanej na podstawie ustawy o ppo i rozporządzenia z dnia 28 kwietnia 2003 r.

W latach 2003 – 2004 Spółka złożyła 4 wnioski o dofinansowanie (na łączną kwotę 7.930.928,3 zł) na restrukturyzację zatrudnienia, zakup maszyn i urządzeń oraz prace badawczo rozwojowe, czyli na cele określone w art. 5 pkt 1 lit. e-g ww. ustawy. Załącznikiem

---

⁷ Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60 ze zm.

do ww. wniosków był „Program restrukturyzacji na lata 2003-2007”. Jako podstawowe cele realizacji programu wskazano w nim osiągnięcie dodatniego wyniku finansowego, zwiększenie i efektywniejsze wykorzystanie potencjału techniczno-produkcyjnego i majątku (w tym sprzedaż zbędnych działek), optymalizację struktury organizacyjnej, przygotowanie produkcji wyrobów z innych dziedzin techniki (laserowej).

Decyzją 26/RS z dnia 19 listopada 2003 r. oraz decyzją nr 9/RS z dnia 13 sierpnia 2004 r. Minister Gospodarki i Pracy przyznał Spółce dofinansowanie na cele wymienione we wnioskach w wysokości 3.449.480,0 zł (43,4% wnioskowanej kwoty). Szczegółowe zasady wykorzystania i rozliczenia powyższych środków zostały określone w umowach zawartych przez Spółkę z Ministrem Gospodarki.

Ponadto WSK uzyskała 900 tys. zł od Ministra Skarbu Państwa (na podstawie *ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji*) na sfinansowanie wdrożenia laserowych symulatorów strzelań i modernizację budynków, budowli i systemu ciepłowniczego.

Zgodnie z zawartymi umowami⁸ Spółka dokonała rozliczenia uzyskanych dotacji, składając wymagane sprawozdania kwartalne, roczne i końcowe. Niewykorzystane środki zostały przez WSK zwrócone zgodnie z zasadami określonymi w zawartych umowach.

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia fakt dokonania przez Spółkę zakupów ze środków dotacji, maszyn i urządzeń w trybie z wolnej ręki, bez zgody Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych. Umowę na zakup:

- tokarki precyzyjnej „Hardinge” zawarto w dniu 17 stycznia 2003 r.,
- pieca próżniowego zawarto w dniu 11 września 2003 r.,
- współrzędnościowej maszyny pomiarowej ZEISS zawarto w dniu 8 grudnia 2003 r.

Zgodę na zakup powyższych urządzeń w „trybie z wolnej ręki” wydał w dniu 17 grudnia 2003 r. Prezes Urzędu Zamówień Publicznych (wniosek WSK złożyła w dniu 17 listopada 2003 r.). Zgody udzielono odpowiednio: 275 dni po zawarciu umowy na zakup tokarki precyzyjnej, 67 dni po zawarciu umowy na zakup pieca próżniowego i 9 dni po zawarciu umowy na zakup maszyny pomiarowej.

Zdaniem NIK podpisanie umów na zakup maszyn przed zatwierdzeniem trybu przez Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych stanowiło naruszenie przepisów art. 71 ust. 1 a ustawy z dnia 10 czerwca 1994 r. o zamówieniach publicznych⁹.

---

⁸ - Umowa nr 24/RS z 19 listopada 2003 r. na kwotę 2 149 480 zł, z czego 229,9 tys. zł na wypłatę odpraw dla zwalnianych pracowników, a 1 919,6 tys. zł na zakup urządzeń w związku z modernizacją procesów produkcyjnych,

- Umowa nr 9/RS z 13 sierpnia 2004 r. na kwotę 1 300,0 tys. zł, z czego 700,0 tys. zł na działalność badawczo-rozwojową i 600,0 tys. zł na pozyskanie majątku niezbędnego do produkcji uzbrojenia lub sprzętu wojskowego.

⁹ Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 664 ze zm.

Ponadto NIK ustaliła, że Spółka nie dotrzymała terminów realizacji umowy nr 26/RS. Termin wykorzystania środków określono w umowie na 31 grudnia 2003 r., a termin uruchomienia i wdrożenia do produkcji zakupionych maszyn na czerwiec 2004 r. Ostatniej płatności za zakup pieca próżniowego (303.758,15 zł) Spółka dokonała w dniu 28 stycznia 2004 r., tj. 28 dni po terminie wykorzystania przyznanych środków. Protokół z odbioru zakupionych maszyn (po ich uruchomieniu i wdrożeniu do produkcji) podpisano 3 miesiące po terminie wskazanym w umowie. Niewykorzystanie środków w ustalonym terminie spowodowane było krótkim terminem, jaki Spółka miała na ich wykorzystanie (42 dni od podpisania umowy do końca roku).

Mimo iż od daty wystąpienia ww. nieprawidłowości, ujawnionych w toku obecnej kontroli, upłynęło ok. 7 lat NIK zwraca na nie uwagę, w związku z możliwością ponownego pozyskania przez WSK w przyszłości środków publicznych, a także mając na względzie możliwość korzystania przez Spółkę z dotacji na utrzymanie mocy produkcyjnych niezbędnych do realizacji zadań obronnych opisanych w planie mobilizacji gospodarki, których rozliczanie podlega podobnym rygorom .

3. Ministerstwo Skarbu Państwa pismem z dnia 19 listopada 2008 r. poinformowało Prezesa Zarządu Spółki o zatwierdzeniu „Sprawozdania z sposobu wykorzystania środków i uzyskanych efektów udzielonej pomocy publicznej za okres 2003-2007 przez Wytwórnię Sprzętu Komunikacyjnego PZL Warszawa II S.A. z siedzibą w Warszawie.” Z powyższego sprawozdania wynika, że:

- sponacono zobowiązania publiczno - prawne ze środków własnych w kwocie wyższej niż w programie,
- w wyniku zakupu maszyn i urządzeń zwiększono moce produkcyjne, zmniejszono pracochłonność produkcji i podniesiono jakość wyrobów,
- wprowadzono do produkcji nowe wyroby (oparte na technice laserowej).

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli zadania, na które Spółka otrzymała pomoc publiczną zostały wykonane (za wyjątkiem sprzedaży zbędnych do produkcji działek). Działania podejmowane przez WSK w ramach procesu restrukturyzacji doprowadziły do zwiększenia przychodów z jej działalności i uzyskania dodatniego wyniku finansowego. Przychody z całokształtu działalności Spółki wzrastały od roku 2004 r. do roku 2008 (20 152 tys. zł w 2004 r., 36 992 tys. zł w 2006 r., 46 555 tys. zł w 2008 r.). W roku 2009 nastąpił ich spadek do poziomu 35 182 tys. zł, a w I kw. 2010 r. przychody wyniosły 2358 tys. zł. Od 2003 r. do 2009 r. Spółka generowała zysk (1 830,0 tys. zł w 2003 r., 2 752,0 tys. zł w 2005 r., 218,0 tys. zł w 2007 r., 261,0 tys. zł w 2008 i 261,0 tys. zł w 2009 r.).

W wyniku restrukturyzacji zatrudnienia w 2003 r. zatrudnienie zmniejszyło się o 52 osoby, jednak wprowadzenie do produkcji nowych technologii spowodowało konieczność jego zwiększenia. Na koniec roku 2007 było ono wyższe o 9 osób w stosunku do roku 2003, następnie zmniejszyło się dopiero w roku 2010 – na koniec I kwartału Spółka zatrudniała 307 osób, o 51 mniej niż w 2003 r.

Jednocześnie NIK podkreśla, że bieżące wyniki ekonomiczno-finansowe WSK (strata w wys. 2 076,0 tys. zł w I kw. 2010 r.) są w głównej mierze następstwem drastycznego spadku zamówień na wyroby „S”, stanowiących podstawowe produkty Spółki. W latach 2008-2009 nastąpił całkowity brak zamówień ze strony MON na zestawy przeciwlotnicze GROM (dla których Spółka produkowała podzespoły, a produkcja ta stanowiła: 67,1% w całości jej przychodów w 2006 r., 73,9% w 2007 r., 68,4% w 2008 r. i 59,2% w 2009 r.), a ponadto MON wycofało się z zakupów laserowych strzelnic garnizonowych. Nie powiodło się pozyskanie nowych odbiorców dla tego sprzętu mimo jego prezentacji na targach specjalistycznych. W latach 2009-2010 Spółka nie odnotowała sprzedaży tych urządzeń. Nastąpił także znaczny spadek zamówień na wyroby lotnicze i produkcję cywilną. Wartość zamówień krajowych odbiorców specjalnych spadła z 35.480,5 tys. zł w roku 2008 do 14.071,4 tys. zł w roku 2009 i 43,1 tys. zł w I kwartale 2010 r. Wartość eksportu WSK (produkcja specjalna i cywilna łącznie) spadła z 506,8 tys. zł w 2008 r. do 261,2 tys. zł w 2009 r., a w I kw. 2010 r. wyniosła 71,5 tys. zł.

Przekazane WSK wsparcie środkami publicznymi w łącznej wys. 23 594,9 tys. zł (restrukturyzacja należności na kwotę 8 148,9 tys. zł, dofinansowanie z Ministerstwa Skarbu na kwotę 6 100,0 tys. zł, wykorzystana dotacja z Ministerstwa Gospodarki na kwotę 3 258,2 tys. zł i pokrycie przez Skarb Państwa zaległych zobowiązań z tytułu podatku od towarów i usług wraz z zaległymi odsetkami w kwocie 6 051,8 tys. zł) doprowadziły do poprawy wyników ekonomiczno-finansowych tego podmiotu, a tym samym do osiągnięcia efektów działań restrukturyzacyjnych, jednak, niezależny od WSK, opisany wyżej brak zamówień na podstawowe produkty Spółki ze strony rządowej, a także brak pozyskania innych odbiorców na te produkty oraz spadek eksportu sprawiły, że uzyskane efekty nie były trwałe. Obecnie podmiot ten osiąga gorsze wyniki niż w roku 2003, tj. przed rozpoczęciem procesu restrukturyzacji.

4. Zgodnie z „Programem restrukturyzacji na lata 2010 – 2011”, opracowanym stosownie do założeń „Strategii Grupy Bumar 2008 - 2012”, Spółka w obecnym kształcie przestanie istnieć. Po restrukturyzacji (nastąpi konsolidacja WSK z ZM MESKO) Spółka ma znacznie ograniczyć produkcję do wyrobów przeznaczonych do produkcji specjalnej, m.in. nie będzie produkować laserowych symulatorów strzelań (wdrożenie do produkcji tego

systemu dofinansowywał Skarb Państwa), oraz ograniczyć zatrudnienie, zmienić siedzibę i sprzedać posiadane nieruchomości. Planowane jest też wydzielenie zorganizowanej części przedsiębiorstwa, która przejmie produkcję pozostałego asortymentu.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Niezależnie od przyszłej formy organizacyjnej działalności kontynuowanie działań restrukturyzacyjnych zmierzających do trwałej poprawy sytuacji ekonomiczno – finansowej.
2. Wydatkowanie środków publicznych przekazywanych Spółce przy bezwzględny przestrzeganiu terminów wynikających z zawartych umów jak i przepisów *ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych*¹⁰.

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 *ustawy o NIK*, zwraca się do Pana Prezesa o przedstawienie w terminie 21 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 *ustawy o NIK*, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Prezesowi prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 *ustawy o NIK*, termin nadesłania informacji, o której wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

---

¹⁰ Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.